

Total number of pages – 8

32T MNEP

2022

NEPALI

(MODERN INDIAN LANGUAGE)

Full Marks : 100

Pass Marks : 30

Time : Three hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions.*

Contd.

(New Course)

1. कुनै दशवटा प्रश्नको उत्तर लेख :

1×10=10

- (i) दिउल भनेको के हो ?
- (ii) ओलन भन्नाले के बुझिन्छ ?
- (iii) मुना मदन खण्डकाव्य कहिले लेखिएको हो ?
- (iv) शत्रु कथाका कृष्ण रायको उमेर कति हो ?
- (v) माझगाउँ नेपाली लाईब्रेरीमा कति पुस्तक थिए ?
- (vi) माइकेल हटले पारिजातको कुन उपन्यास अङ्ग्रेजीमा अनुवाद गरेका हुन् ?
- (vii) बौद्धधर्मका वाणीहरु सर्वप्रथम कुन भाषामा लिपिवद्ध हुन थालेका हुन् ?
- (viii) विजुलीका खाँबाको तार काटेर लगेको कुरा गर्ने को थियो ?
- (ix) "सव कल्मष नाशि सुकाउँछ यो" यो कुन कवितामा पाइन्छ ?
- (x) अगमसिंह गिरीको जन्म कहिले भएको हो ?
- (xi) महानन्द सापकोटाले कहिले मदन पुरस्कार पाएका हुन् ?
- (xii) हरिभक्त कटुवालको रेहान्त कहिले भएको थियो ?

2. संक्षेपमा उत्तर देऊ : (कुनै सातवटाको)

2×7=14

- (i) मालसिरी के हो ? यो कहिले गाइन्छ ?
- (ii) विश्वेश्वर प्रसाद कोइरालाका कथामा कुन कुन विदेशी साहित्यकारको प्रभाव पाइन्छ ?
- (iii) विहाली हाइस्कूलको उद्घाटन कहिले कसले गरेको थियो ?
- (iv) पारिजातको कथामा नेपाली छोराहरूको जीवन किन अनिश्चित छ भनिएको हो ?
- (v) बौद्ध धर्ममा भएको बज्रयान पहिले के भनेर जानिन्थ्यो ?
- (vi) दिवांकरले सम्पादकलाई केदिने बाचा दिएका थिए ?
- (vii) किशोर कालमा शरीरमा आउने परिवर्तन के के हुन् ?
- (viii) उपनिषद् अनुसार शिक्षाले मानिसलाई के दिन्छ ?
- (ix) कैँजाको करिया भन्नाले के बुझिन्छ ?
- (x) अगमसिंह गिरीले लेखेको खण्डकाव्य के हो ? र कहिले प्रकाशित भएको हो ?
- (xi) म रमाउन सक्ने मेरो देश कवितामा कविले कहाँबाट न्याय र आदर्शको गीत उतारेका छन् ?

3. उत्तर लेख : (कुनै नौवटा प्रश्नका)

4×9=36

- (i) झाँक्री र वैद्यका बिचमा भएको भिन्नता देखाउँदै नेपाली संस्कृतिमा यिनीहरूको स्थानका विषयमा लेख।
- (ii) नेपाली साहित्यको इतिहासमा सर्वश्रेष्ठ पुरुष भनेर देवकोटाले कसलाई किन भनेका हुन् ?
- (iii) शत्रु कथामा कथाकार विश्वेश्वर प्रसाद कोइरालाले कृष्णरायलाई मध्यस्थताको अविभार दिएर उनको मानसिक स्थितिलाई कसरी अध्ययन गरेका छन् ?
- (iv) वर्तमानको असम प्रदेश कङ्ग्रेस कमिटीको प्रतिष्ठापक सभापति को हो र कहाँ कसरी उनी सभापतिमा चुनिएका थिए ? वर्णन गर।
- (v) चर्यापदको भाषासँग नेपाली भाषाको सादृश्य पाउनुको कारण के थियो ?
- (vi) कथाकार पारिजातको कथा "कुनै गुलाफ ओभानो छैन यहाँ" मा फूल र झुसिलिकरालाई के केको प्रतिक मानेर देखाउन खोजिएको छ ?
- (vii) साहित्यलाई समाजको दर्पण हो भन्नुको तात्पर्य स्पष्ट गर।
- (viii) कविले मनोरोगलाई कसरी मेटाउन सकिन्छ भनेका छन् ? खुलस्त गराऊ।
- (ix) अगमसिंह गिरीका कविताहरूको विशेषता उल्लेख गर।
- (x) तीजको वयान कवितामा कविले नारीहरूलाई कस्तो किसिमको तीर्थ र व्रत शख आह्वान गरेका छन् ?
- (xi) 'म रमाउन सक्ने मेरो देश' कवितामा कविले समन्वयको भावना कसरी प्रकट गरेका छन् ? स्पष्ट गर।
- (xii) शैक्षिक विकासको जीवनमा के कति महत्व हुन्छ ? शिक्षाले जीवनलाई कसरी अधि बढाउन सक्छ भनिन्छ ? खुलस्त गराऊ।
- (xiii) 'समाजको आर्थिक उन्नति नै शिक्षाको प्रधान लक्ष्य हो' उक्त भनाइको अर्थ खुलाऊ।

4. सप्रसङ्ग व्याख्या गर : (कुनै दुइको)

5×2=10

- (i) जीवनलाई यसरी लिनुकोपनि कारण रहेछ र त्यो कारण भौगोलिक रहेछ।
- (ii) तर लेखक पनि उत्तिकै असहाय हुन्छ।
- (iii) तिमी जङ्गली फूल झैं हँसिलो देखिन्थ्यौ
तर अब त चेहरामा तिम्रा
विषादका काला धर्साहरू कोरिएछन्।

(iv) विद्याकै निम्ती चढाउ झिटी
लौ होउ तयार।

5. (क) प्रथम पुरुष र तृतीय पुरुषका बिचमा के कस्तो भिन्नता छ ? 2+2=4
- (ख) तलका वाक्यमा सुहाउँदा शब्द राखी खाली ठाउँ भर : 1×4=4
- (i) त्यहाँ राम्रा — छन्। (पुस्तकहरु, पानी, माटो)
- (ii) बगैँचामा — छन्। (माली, फूलहरु, रूख)
- (iii) उनको — राम्रो छ-। (घर, किताहरु, भाइहरु)
- (iv) — स्कूलमा पढ्छन्। (भाइहरु, तपाईँ, तिमीहरु)
- (ग) तलका शब्दका पुलिङ्गी शब्द बनाऊ : ½×8=4
- बेगम, युवती, युवराज्ञी, गुरुमा, दिदी, फुपू, साही, बज्यै।
- (घ) तलका वाक्यहरु कोष्ठकमा दिए अनुसार बदल : 1×4=4
- (i) तपाईँ कहाँ बस्नुभयो ? (भविष्यत कालमा)
- (ii) हामी घर जान्छौं। (भूत कालमा)
- (iii) सीता हाँस्ने छे। (वर्तमान कालमा)
- (iv) छोरो सुत्यो। (भविष्यत कालमा)
- (ङ) आदरार्थी भनेको के हो ? उच्च आदरार्थी उदाहरणसहित देखाऊ। 2+2=4

6. कुनै एकका विषयमा निबन्ध लेख : 10
- (i) परोपकार।
- (ii) कारिगरी शिक्षा र यसबाट हुने विकास।
- (iii) नेपाली संस्कृतिमा दर्शौं।
- (iv) मोवाइलको अपरिहार्यता।
- (v) कुनै एक नेपाली कवि।

— x —

(Old Course)

1. उत्तर देऊ : 1×10=10
- (i) भानुभक्त आचार्यको जन्म कहिले भएको थियो ?
  - (ii) तखत् को अर्थ के हो ?
  - (iii) ऋतु कतिवटा हुन ?
  - (iv) कुन ऋतुमा प्रचण्ड गर्मी हुन्छ ?
  - (v) लेखनाथको नव्य-काव्य कुन हो ?
  - (vi) 'काल महिमा' कविता लेख्ने को हो ?
  - (vii) 'उषा-मञ्जरी' कविता संग्रह लेख्ने को हो ?
  - (viii) 'खैवी' के को बनाइन्छ ?
  - (ix) अनागत भनेको के हो ?
  - (x) लकपकाउँदै को अर्थ लेख।
2. संक्षेपमा उत्तर देऊ : 2×7=14
- (i) हनुमान कस्तो रूपमा लङ्काभिन्न पसेका थिए ?
  - (ii) 'सुश्रुत' ले लेखेको ग्रन्थको नाम के हो ?
  - (iii) पार्वती को हो ? उसको छोरो को सँग खेल्लै थियो ?
  - (iv) टिटो को हो ? उसको नाम किन टिटो भयो ?
  - (v) आसामे नेपाली संस्कृतिमा देखाएका भाँडा-कुँडा मध्ये कुनै चारवटाका नाम लेख।
  - (vi) रत्नेउली कहिले खेलिन्छ ?
  - (vii) वेतार तरङ्गको आविष्कारक को हो ?
3. उत्तर लेख : (कुनै नौ प्रश्नका) 4×9=36
- (i) साहित्यमा कुनै भाषागत बन्धन रहँदैन भन्ने कुराम्पथि आपनो विचार व्यक्त गर।
  - (ii) संस्कृति सम्बन्धमा भाषाविद महानन्द सापकोटाज्यूको परिभाषा लेख।
  - (iii) रामायण र महाभारतलाई भारतीय संहति र सांस्कृतिक परम्पराका वाहक भनेर किन भनिएको छ ? संक्षेपमा लेख।

- (iv) वैज्ञानिक भाषाको छोटो परिचय देऊ।
- (v) टाउकामाथि हावाको भारीलाई किन अनुभव गर्न सकिँदैन ? निबन्धको आधारमा लेख।
- (vi) 'विध्वस्त जीवन' कथामा कथाकारले शङ्कालाई के कस्तो रूपमा वर्णन गरेका छन् ?
- (vii) मधुकरसित क्षमा माग्ने को थियो र के भनेर क्षमा मागेका थिए ?
- (viii) ताख्खे नागाको मृत्यु कसरी भयो ? विस्तार-पूर्वक लेख।
- (ix) राक्षसी को थिइन र उनलाई कसका वचन सिद्ध भएको प्रमाण भयो ?
- (x) पिकदूत कवितामा पति र सुन्दरीको मिलन कसरी भयो ?
- (xi) कालले के कस्तो सङ्गीत गाउँछ ?
- (xii) कस्ता व्यक्तिहरु कृतकार्य भै बाँचेका हुन्छन ?

4. (क) सप्रसङ्ग व्याख्या गर :

5

राजा रङ्ग सबै समान उसका
वैषम्य गर्दैन त्यो
आयो टप्प टिप्यो लग्यो मिति पुग्यो
टारेर टर्दैन त्यो।

अथवा

मलाई मित्र पस्न देऊ न, किन बाटो छेकेको हँ ?
एकछिनका लागि पस्नदेऊ, मेरो काम हर्जा भैसक्यो।

(ख) भाव विस्तार गर : (कुनै एकको)

5

- (i) खाइसार कि लाईसार मरेपछि लम्पसार।
- (ii) रछयान् चलाई मुख छिटा।

(ग) (i) सन्धि बनाऊ :

2

सत्+आचार, एक+एक।

(ii) विशेषणको संज्ञा लेख।

2

(iii) लिङ्ग परिवर्तन गर :

2

भाजु, छेत्रिनी, कालो, गोठालो।

- (iv) विपरीत शब्द लेख : 2
शिर, दुःख।
- (v) द्विगु र द्वन्द्व समासको उदाहरण देऊ। 2
- (घ) वाक्य बनाऊ : (कुनै पाँचवटा) 5
तिघ्रा ठटाउनु, काखी बजाउनु, हातमुख जोडनु, आँखा तर्नु ; घर विगार्नु , मोहनी
लाउनु, कान थाप्नु ।
5. कुनै एकका विषयमा निबन्ध लेख : 15
- (i) जनकवि हरिभक्त कटुवाल।
- (ii) कुनै एक नेपाली चाड।
- (iii) असमको कृषि व्यवस्था।
- (iv) नारी शिक्षा।

— x —

